СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 38. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 15 лютого, 1935. VOL. XLIII. No. 38. Jersey City, N. J., Friday, February 15, 1935. THREE CENTS.

КАТАСТРОФА „МЕЙКОМА" ЗДЕРЖУЄ БУДОВУ ПОВІТРЯНИХ КОРАБЛІВ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт заявив на конференції з газетярами, що з огляду на катастрофу кермового бальону американської военної фльоти, „Мейкома", він уже не буде радити конґресови призначувати якінебудь фонди на будову таких бальонів так довго, поки справа безпеченства бальонів не буде докладно розсліджена. Президент певно говорив про пляни будови таких бальонів по 5 міліонів долярів, як це пропонує комітет для морських справ у палаті послів.

Свонсон, секретар фльоти, негайно пустив у рух машинерію для розсліду причин катастрофи „Мейкома". Рівночасно інше слідство думає вести морський комітет палати послів.

Донесення ґазет про катасрофу „Мейкома" розяснять деякі факти. Передовсім фактом є, що з 83 люда залоги „Мейкома" не вратувалися тільки два. Одного з них, радіового оператора, бачили, як він упав у воду з висоти яких 150 стіп; він упав на плечі і пропав під водою. Припускають, що він уже був ранений, а удар до води з такої висоти його убив. Другою жертвою катастрофи був один молодий Филипинець, що помагав у кухні; він відай запутався в румовищу поодиноких убікацій бальона, що звалювалися йому на дорогу.

Цей факт, що катастрофа потягнула за собою втрату тільки двох осіб, підчеркують передовсім з огляду на те, що залога цілий час катастрофи була у великій небезпеці. З одного боку тріскали збірники ґазу, з другого боку шалів океан. Навіть як вони знайшлися в воді, бальон міг їх легко придушити й потягнути в глибину. Вратування залоги приписують справности організації, спокійному героїзмови й дисципліні.

СЕНАТСЬКИЙ КОМІТЕТ ПРИЙМАЄ ПРОЄКТ ПРО РОБІТНИЧУ ДОПОМОГУ.

ВАШИНГТОН. — По завзятій боротьбі в комітеті сенату для видатків принято попираний урядом проєкт, що має віддати президентови до свобідної розпорядимости коло 4 міліярди 800 міліонів долярів на так звану робітничу допомогу.

Акція робітничих юнїй за те, щоб уряд платив робітникам, які дістають допомогу в формі роботи, таку заплату, яка переважає в промислі, не повелася.

Супроти цього робітничі юнії закликають сенаторів противитися цій постанові проєкту, коли він прийде під обради в повній палаті.

ПРОТЕСТАНТИ НЕ ХОЧУТЬ ПІДДЕРЖУВАТИ КАТОЛИЦЬКИХ ПРОТЕСТІВ ПРОТИ МЕКСИКА.

НЮ ЙОРК. — Краєва рада протестантської епископальної церкви рішила не приймати участи в католицькій акції протестів проти релігійної політики мексиканського уряду.

Бесідники на раді говорили, що протестанти готові піддатись обмеженням релігій, які завела мексиканська конституція.

Сенатський комітет заграничних справ відложив голосування над внеском сенатора Бори розслідити переслідування релігій мексиканським урядом. Самий внескодавець не напирав на те, щоби внесок брати негайно під обради.

ЖЕРТВА РАДОВОГО ЗАТРОЄННЯ.

НЮАРК (Ню Джерзі). — Лікарська служба міста нотує 21-шу жертву затроєння радом. Є нею пані Гелена Тук, 36-літня бувша робітниця підприємства „Юнайтид Стейт Радіюм Корпорейшен" в Орендж, Ню Джерзі. Покійна затруїлася радом 13 років тому.

У 1930-тім році вона позивала підприємство за ушкодження при праці на суму 200,000 долярів та поладодилася з позваною фірмою за 10,000 долярів.

КІНЕЦЬ ПРОЦЕСУ ГАВПТМАНА.

ФЛЕМІНҐТОН (Ню Джерзі). — В годині три чверти на 11-ту в середу вночі лава присяжних, що розгляала обвинувачення Бруна Ґавптмана за вбивство дитини Линдберґа, заявила, що вона прийшла до однодушного переконання, що обвинувачений справді допустився закиненого йому злочину. Наради присяжних тревали 11 годин. Кажуть, що дві жінки були за те, щоби предложити Ґавптмана до досмертної вязниці.

Супроти цього суддя видав тоді присуд, що Бруно Ґавптман має бути страчений у тижні, що починається 18-го березня цього року.

Оборона обвинуваченого збирається внести проти присуду апеляцію. Вона каже, що суддя несправедливо реасумував справу присяжним, суддям та що цим він пошкодив підсудному.

Ґавптман вислухав присуду, не показуючи зворушення. Його вивели два поліцаї, прикуті до нього. Кажуть, що в келії він розридався.

ЗА ПЕРЕМІНУ ЗАКОНОПРОЄКТУ ПРО ПЕНСІЮ НА СТАРІ РОКИ.

ВАШИНГТОН. — Комітет палати послів для приходів, розглядаючи проект закона про пенсії на старість, прийшов до переконання, що цей проект не відповідає вимогам комітету, й постановив виробити зовсім інший проект.

Як цей проект буде вироблений, комітет обговорить його з президентом Рузвелтом, а потім прийме його формально як проект, що має піти під обради повної палати.

Між іншим комітет хоче, щоб не федеральний уряд, а стейти встановляли висоту пенсії на старість, щоб кождий стейт мав право встановляти пенсії ріжної висоти, щоб федеральний уряд ґарантував виплату пенсії в кождім повіті кождого стейту, навіть хочби цей повіт не сповнив своїх рат до пенсійного фонду, та щоб кождий стейт мав право рішати, чи право до пенсії прислугує теж злочинцям.

ПРОТИІТАЛІЙСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ ГРЕКІВ.

В Патрасі на Пельопонезі відбулися великі демонстрації Греків як протест проти гноблення Італійцями грецького населення в Додеканезі. Італійські фашисти намагалися виступити проти Ґреків, але розлючена юрба кинулася на них. Швидка інтервенція поліції охоронила їх перед лінчем розгніваної юрби.

ЗГОРІЛИ 20,000 БУДИНКІВ У МИНУЛІМ РОЦІ.

Управа загального заведення взаїмних обезпечень у Варшаві виготовила статистику пожеж у Польщі в минулому році. Тимчасові обчислення виказали, що вогневі шкоди в 1934 році були більші ніж попередніми роками. Жертвою вогню впали 17,000 нерухомостей, 20,000 будинків. Матеріяльні шкоди, спричинені пожежами, виносили 25,000,000 зл. Слід зазначити, що статистика не подає шкід, що їх мали приватні обезпеченєві установи.

ВОВКИ НАПАЛИ НА ЛЕЩЕТАРКУ.

З Білгороду повідомляють, що на одну студентку, яка на лещетах заблукалася в горах, напала тічня вовків. Ратуючись перед смертю, вона вилізла на дерево і пересиділа так цілу ніч. Аж за 18 годин віднайшли її товариші і напів замерзлу відставили її до дому.

ДИВНЕ САМОГУБСТВО.

На Персенківці під Львовом кинувся під поїзд якийсь молодий чоловік і згинув на місці. Знайдено при ньому лист українською мовою, а в нім небіжчик призначив зі своїх грошей 50 зл. на Рідну Школу, 25 зл. на читальню „Просвіти" в Тисьменичанах і 25 зл. на церкву при вул. Потоцького у Львові. За причину самогубства подав якісь грошеві непорозуміння. За вісткою в часописах в інституті судової медицини зголосився інж. Юліян Нанас і пізнав у небіжчику свого слугу. Називався він Дмитро Баґрій, мав 24 роки і походив з Тисьменичан, станиславівського повіту. Баґрій служив в інж. Нанаса два роки і лишив 400 зл., з яких часть призначив на народні цілі, а решту для своєї сестри. Причиною самогубства було те, що Баґрій чувся покривдженим при обрахунку зі своїм хлібодавцем.

ВЕРНУВСЯ З 20-ЛІТНЬОГО ПОЛОНУ.

До села Вайґер під Лінцом вернувся Сімон Шпісберґер, колишній австрійський вояк, що попав у російський полон під кінець 1914 р., отже тому 20 літ. Загально думали, що Шпісберґер згинув, тому його назвище вирили на памятнику, який поставили у Вайреґ для вшанування памяти місцевих громадян, що поляґли у світовій війні.

ЗНАЙШОВ ТУРЕЦЬКІ ГРОШІ.

В Монастириськах Іван Васько, що працював на подвірі Я. Мерфельда, знайшов горнець із 420 штуками золотих турецьких монет. Жид гроші забрав, а Васькови дав за них 20 злотих. Покривджений Васько повідомив про все поліцію й вона заквестіонувала скарб.

ВЧИТЕЛІ Й УНІВЕРСИТЕТСЬКІ ПРАЦІВНИКИ ПРОТЕСТУЮТЬ.

Рада керівників албертійського університету заборонила університетським порфесорам та іншим працівникам брати участь у політичній роботі. Проти цього запротестували професори, союз учителів вищих едмонтонських шкіл і інші вчительські орґанізації.

КАРА ЗА ЛЮДОЇДСТВО.

За людоїдство відповідав Йосиф Єлень перед окружним судом у Варшаві. Він мав приятельку Мілевську, з якою посварився. З пересердя відкусив їй палець і проковтнув. Тому, що людського мяса їсти не вільно, дістав півтора року вязниці.

ПЕРЕБРАВСЯ В ЖІНОЧИЙ ОДЯГ, ЩОБИ СЛІДИТИ ЖІНКУ.

На одній з вулиць Відня появилася дивна постать в жіночому одінню. Прохожі пізнали, що це переодітий мужчина. В короткому часі зібралася така маса народу, що спинювала вуличну комунікацію. Поліція арештувала цього чоловіка. В комісаріяті виявилося, що є це 40-літній біржевий урядник, який забавився невміло в детектива. Від довшого часу він був заздрісний за свою жінку, яку підозрівав у невірности. Отже перебрався в жіноче одіння, щоб слідити за невірною жінкою. Це невміле виконування функції детектива мусів він відпокутувати 24-годинним арештом.

ЗА БУЧУ НА ФЕСТИНІ.

В окружному суді в Бережанах відбулася розправа проти Олександра Гнатюка, Івана Кравчука, Павла Генсицького, Івана Казимирчука з Мечищова, яких обвинувачено за те, що 9. вересня м. р. розігнали силою народній фестин, на якому бавилися „стшельци". Всіх пятьох засуджено по 4 місяці арешту з припиненням кари на 5 літ.

ПІДРІЗУЮТЬ ЖИЛИ КОРОВАМ.

В околиці Торговиці, дубенського повіту, невикриті досі люди підрізують по хлівах жили на ногах коровам, щоби пізніше за безцін їх купити. Кажуть, що це робота місцевих жидівських ґандлярів, Ведеться слідство з метою зловлення тих безсовісних гієн, що в той спосіб спричиняють шкоди нашому селянству. В взязку з тим самі селяни вартують перед своїми хлівами, щоб зловити хоч одного такого шкідника.

ЗАТРОЄНІ СТРІЛИ.

Один французький урядник, що перебував довший час у французькій кольонії, повертаючись до краю, забрав з собою 18-літнього Мурина. Довший час Мурин жив у згоді зі своїм хлібодавцем. Аж ось одного дня напав він на своїх хлібодавців і поранив їх ножем. Коли в домі зявилася поліція, що мала арештувати Мурина, Мурин утік на стрих і звідтам став стріляти до поліцаїв затроєними стрілами з лука. Щойно коли вичерпався йому запас стріл, поліція зловила Мурина. Підчас цеї боротьби були ранені два поліцаї.

СМЕРТЬ ВІД ВИБУХУ МАШИН ДО ВАРЕННЯ ГОРІВКИ.

У будинку під числом 2,502 на Вест Ферст Стріт у Брукліні, Н. Й., вибухли дві машини до варення горівки. Згинув при тому один чоловік, котрого назвища поліція не знає, а 26-літній Нікольо Короцо вийшов з випадку з тяжкими ранами. До одного шпиталю зголосився з тяжкими попаренями від подібного вибуху ще один Італієць.

БРАЗИЛІЙСЬКА КАВА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО СИРОТИНЦЯ СС. ВАСИЛІЯНОК В УЖГОРОДІ.

Тому три місяці подарував бразилійський уряд чеському Червоному Хрестови 400 мішків добірної кави. Німецькі кораблі Гамбурської Компанії безплатно її перевезли до Ґамбурґа. Звідтіля рікою Лабою перевезли її чеські пароплави до Праги. З тієї кави приділено один мішок згаданому українському сиротинцеви в Ужгороді. Нехай читачі не здивуються, бо цей дар небиякий. Той мішок кави в Европі представляє казкову суму: 1,200 мільрейсів.

БОРОТЬБА ЗА ГОЛУБІВ.

Як відомо, на площі перед базилікою св. Петра в Римі є вже від давніх літ голуби. Останніми літами ці голуби так розмножилися, що занечищують не тльки саму площу, але й поблизьку статую Бернінія. Отже заряд ватиканських будинків рішив усунути голубів. Від кількох днів стали ловити голубів, а публиці заборонили їх годувати. Одначе цей розпорядок викликав сильний спротив мешканців. У пресі появилася низка статей в обороні голубів. Дійшло до того, що заряд мусів видати офіційний комунікат, в якому каже, що не думає винищувати зовсі традиційних голубів, але хоч тільки зменшити їхню скількість.

ПОЛЬСЬКА ЛІТЕРАТУРНА ДЕРЖАВНА НАГОРОДА.

За рік 1934 призначили її польській поетці Казимірі Іллаковичівній. До конкурсового комітету належали делеґати міністерства освіти, представники Академії Польської Літератури та делеґат професійного союзу польських письменників. Члени жюрі зголосили до нагороди таких кандидатів: Кароля Іжиковського, Петра Хойновського, Казимиру Іллаковичівну, Яна Парандовського та Казимира Вежинського. Нагороджена К. Іллаковичівна, визнанна поетка. У 1929 р. дістала вона нагороду міста Вільна. Перша її збірка п. з. „Ікарові лети" появилась у 1912 р., пізніше збірки „Ловля", „З глибини серця" та „Геройські балляди". Поетка є особистою секретаркою маршалка Пілсудського. Знає дуже добре кілька чужих мов.

РОЗБУДОВА ЛЬВОВА.

Цього року мають повести у Львові ширшу будівельну акцію. При вул. Сикстуській має станути 14-поверховий хмародер, який вибудує П. К. О. (Польська Каса Ощадности). Крім цього кватирунковий фонд побудує великий мешкальний бльок для офіцирів. Проєктується теж багато інших будівель.

ПОЛАГОДЯТЬ АФРИКАНСЬКИЙ КОНФЛІКТ У МИРНИЙ СПОСІБ

РИМ. — Є всі вигляди на те, що не прийде до війни між Італією й Абисинією. Такої думки є майже всі чужинецькі дипльоматичні представники, які перебувають у Римі. Покищо ведуться дипльоматичні переговори між абісинським послом і італійським підсекретарем для справ заграничних. Та балачки про можливість війни не втихають. Часописи подають, що Італія готова кождої хвилі видати $850,000,000 на ведення війни.

НОВА ОПЕРА „ТАРАС БУЛЬБА" НА НІМЕЦЬКІЙ СЦЕНІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Часопис „Берлінер Таґеблят" з 29 січня подає звідомлення з вистави нової опери, яка називається „Тарас Бульба", а якої премієра відбулася в міському театрі в Штетині. Скомпонував її молодий німецький композитор Ернст Ріхтер. Про цю оперу пише згадана ґазета ось що: „Ернст Ріхтер має театральний хист. Це видко з вибору сюжету. Сюжет, накреслений Гоголем в епічній ширині, мусів захопити сучасного молодого музика. Смерть синів, яка в Гоголя стає засобом, щоб розпалити завзяття Бульби аж до божевільної очайдушности, стає в автора лібрета, Йоганнеса Кемпфе, метою. З трагедії героя, що бореться за визволення народу, маємо індивідуальну траґедію батька". А далі читаємо таке: „Для величини любовних сцен ця музична драма мала викінчені типи. Найсильніший Ріхтер там, де його захоплює розмах козацького табору з його піснями, народніми мотивами і сильними ритмами". Кінчиться рецензія ось-таким реченням: „Вистава приносить честь щтетинському театрови". А „Берлінер Льокаль Анцайґер" підносить таке: „Ідеєю авторів було те, що відчула сама публика: створити своєчасну оперу з ґеройським гоном: її можна назвати наскрізь мужеською оперою".

Вся інша німецька критика поставилася до цеї вистави, як і до українського сюжету опери, дуже прихильно. Зазначують тільки, що як є які недостачі в музиці, то тільки тому, що за те велике діло взявся ще дуже молодий композитор. Але всі признають, що композитор, хоч молодий, дуже спосібний.

ВИСТАВЛЯТЬ УКРАЇНСЬКИЙ БАЛЄТ.

ПАРИЖ. — Офінор подає, що в Парижі готують виставу балєту „Басаврюк", написаного до творів Гоголя відомим українським композитором Якименком.

ДЕНЬ 22 СІЧНЯ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ. (Офінор). — Не вважаючи на сумні матеріяльні та ще сумніші політичні обставини, в яких знаходиться в теперішнім моменті українська іміґрація в Франції, Свято 22 Січня відбулося цього року в Парижі з надзвичайною врочистістю. Рано в українській церкві, прикрашеній прапорами як українських товариств так і орґанізацій бувших вояків, французьких, італійських та бельґійських, відбулася врочиста Служба Божа. На присутніх зробила велике враження традиційна „Моливта за Україну" і особливо той момент, коли українські та чужинецькі прапори схилилися на честь поляглих за визволення. Пополудні відбулася велика академія-концерт, де були між іншими і чільніші провідники заприязнених з Українцями народів Кавказу, Туркестану, Козаків і інших. На концерті особливе враження зробив своєю мистецькою грою український віртуоз-скрипак П. Дубас, артист з Филаделфії у Злучених Державах, котрий тепер перебуває в Парижі.

ФРАНЦУСЬКІ МИТНИКИ Й УКРАЇНСЬКІ ВИШИВКИ.

ПАРИЖ. (Офінор). — Один український іміґрант дістав з дому кілька українських вишивок, які йому прислали для продажу. Митний париський уряд, розглянувши ті річи, наложив на них дуже високе мито, бо твердив, що це є машинова робота, бо вишивка однаково гарна на обидва боки. На протест власника зроблено аналізу рентґеновими промінями, яка виказала, що це дійсно ручна робота, бо ні одна нитка не є ушкоджена голкою. Французькі митники ніяк не годні були зрозуміти, як можна продавати так дешево таку „египетську працю", бо з розрахунку виходить, що українська жінка під Советами мусить за свою артистичну працю діставати найбільше 2 франки на день.

ЦІКАВА КНИЖКА ПРО ГРУШЕВСЬКОГО.

ЛЬВІВ. — Накладом тов. „Просвіта" вийшла за січень книжечка п. н. „Михайло Грушевський". Написав її відомий історик Іван Крипякевич. Книжка написана доступно й цікава. Крипякевич це учень покійного Грушевського.

ЗАБУТА КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ.

ПАРИЖ. — Офінор подає, що в Парижі можна ще й тепер знайти велику, розкішно видану і багато ілюстровану книжку під титулом „Київ та Москва", в якій Віктор Тісо тому 50 років описав свої враження з подорожі по Україні та Росії. В ніякім іншім творі чужинця не можна зустрінути такого яного розділення двох світів, українського й російського, та одночасно такого захоплення Україною і такого неґативного відношення до Росії та до всього російського. Автор чудово описує природу України, її нарід, пісні й легенди. Книжку, що дає правдивий і гарний образ України зперед 50 років, читається і сьогодні з захопленням.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$ 2.00	One year	$ 2.00
На пів року	$ 1.25	Six months	$ 1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МОСКОВСЬКІ РЕФОРМИ І РЕВІЗІЇ

Ніби не пізнати червоної Москви. Ще тиждень, два, і з неї можуть надійти стільки відомостей про ріжні нові переміни, що Совети навіть у їх власній словній чи писемній термінольогії готові ще перемінитися в „демократичну, буржуазну державу".

Бо як це властиво розуміти, що заводиться вже тайне голосування, що жаліється кулаків, що ґарантується членам колектив, що те, що в них є, буде власністю їх і перейде на їхні діти, та ґарантується знищеним селянам таке власне господарство, про яке вони вже і бріяти перестали.

І чим це пояснити, що по всіх триюмфах з колективізацією, по всіх парадах і офіційних звітах, у яких ясніли величезні успіхи колективізації, отсе уряд заявляє, що мусять бути переведені основні реформи, щоби притягнути до колективізації — 5,000,000 селян!

Як це розуміти, що той, що його досі Совети вважали своїм найбільшим ворогом на селах, себто кулак, нараз попав у ласку. І йому зачинають привертати певні права.

Як це розуміти, що літами вживано якнайостріших мір проти кулаків, поки остаточно не заявлено офіційно у Кремлі, що той найбільший ворог зістав цілковито знищений, тепер офіційно стверджується, що сотки тисяч кулаків потерпіли невинно, бо з ними поступлено — незаконно.

Щоб те все зрозуміти, треба мати на увазі ось що: не булоб можливе варварське винищування селянства під Советами, якби Совети були рахувалися з тим, що їх терор знайде відповідну реакцію у світі. Вони винищували міліони селян голодом, бо проти цього ніхто не протестував у такий спосіб, щоб це давалося Советам у знаки. Навпаки, вони ще у тім часі здобували навіть великі успіхи на міжнародній арені. В часах найбільшого терору вони навіть добилися визнання з боку Злучених Держав! Вони, наче в заплату за всі злочинства, зістали ще запрошені до Ліґи Націй! Отже йшли успіхи за успіхами, бо Літвінов обіцяв кождій державі величезні зиски з торговлі з Советами. Советські аґенти висували одну державу проти одної, радили кождій з них спішитися з кредитами для Советів і не дати себе випередити у загарбанню советського ринку збуту. Ось такі і тим подібні річи діялися. Та вкінці зачало рватися. Від Злучених Держав не вдалося нічого видобути. Від інших — тесаме. Наступило отверезіння, а для Советів: катастрофа. Звідси, як це бувало в таких випадках і за царату, зачали зроджуватися — нові реформи. Автократи зачали знову звертатися до — народу. Стара історія. І старий буде вислід: кінець тиранам.

„НЕЗАКОННІ" ОРҐАНІЗАЦІЇ Й „НЕЗАКОННІ" ЗАСОБИ

В канадійськім часописі „Новий Шлях" помістив адвокат Н. Романюк з Едмонтону статтю під наголовком „Відродження Нації Української", в якій порушив найактуальнішу тему, бо справу відбудови української держави. Він твердить, що заки зможемо добути волю, треба нам у першу чергу цілковито психічно переродися, себто стати у своїй власній душі вільним народом, зі своїм власним розумом, зі своєю моралю і зі своєю національною релігією. Те переродження нації, каже автор, витворюють геройські жертви життя членів поневоленої нації. Вони витворюють те, що на місце покори приходить бойовість, на місце угодовства безкомпромісова боротьба, на місце пасивізму активізм. Хтож продовжує те, що започатковують герої? На це знаходимо в тій статті ось таку відповідь:

„Молодь усе і всюди була і є тією частиною поневоленої нації, що будить націю з її приспання і виліковує її та „нелеґальними" способами, національними революціями, веде націю до її природньої цілі. **Ще ніде і ніколи ніяка нація не здобула своєї держави „законними" способами.** Все і всюди як перевиховання нації так і здобуття своєї держави поневоленими націями мало місце в „незаконних" орґанізаціях і „незаконними" способами, себто національними революціями. Тому то з таким завзяттям пануючі нації поборюють усякі революційні прояви у поневоленого народу. Поборюють їх насильством. Уживають також і звихненої частини поневоленої нації у поборюванню цих революційних прояв.

„Кожна нація, що колинебудь здобула свою волю, робила це „нелеґальними" орґанізаціями і „незаконним" способом: революцією.

„У Франції 1789 року було поверх 700 гуртків „незаконних" революційних орґанізацій, що успішно перевели французьку революцію.

„В Італії, що освободилась 1861 року, існували і вели роботу революційні орґанізації вже від 1809 року, коли то повстали „незаконні" карбонарі. Перевиховання італійської нації по недавній війні зроблено „незаконною" революційною орґанізацією Мусолінія „Вязанкою Революційної Активности" — фашистами.

„Туреччина зачала своє відродження „незаконною" орґанізацією „Молодо-турецька Партія", що заснувалася ще 1866 року. По недавній уже війні знову відродилася при помочі „нелеґального" „Національного Конґресу" з 1919 року.

„Сербія, тепер одна з найбільших держав, мала свої нелеґальні орґанізації перед війною. Вже 1911 року засновано „Унію Смерти", що вбила австрійського архикнязя і що дало причину до світової війни.

„Чехи, що боролися за свою волю, мали 1891 року нелеґальну орґанізацію „Омладіну", яку заснував був ниніш-ній президент чехословацької републики, Масарик. Потім були „незаконні" революційні орґанізації „Підпольна Прага" і „Мафія".

„Ірляндія, що була століттями в неволі, 1781 року мала революційну орґанізацію „Білі Хлопці", 1857 „Фенійське Братерство", а потім „Шин Фейн". Існували вони, доки не вибороли свободи свойому народови.

„Греція, заки освободилась, мала в 1812 році „Приятелів Музики", що вели революційну роботу, доки Греція не скинула турецького ярма.

„Німці, під утиском Франції, створили 1812 „Унію Молодих Людей", а 1814 року революційну орґанізацію „Вершафт".

По війні Німеччина відроджується „незаконною" орґанізацією „націстів" Гітлера.

„Поляки, що змагали до відродження Польщі, ще 1819 року створили революційну орґанізацію „Унію Національних Масонів", а 1834 року „Орґанізацію Молодої Польщі". Вели революційну працю, не зважаючи на невдачі, аж доки не здобули своєї держави.

„Кожна поневолена нація відроджувалась і виборювала собі волю при помочі „незаконних" орґанізацій, при помочі „невідповідальних нападів" молоді.

„Українська нація, що в минувшині за княжих часів, потім за козацьких, та знову кільканацять літ тому проголошенням злуки всіх українських земель усвідомила собі природній нахил злуки своїх членів, подібно, як і інші нації, що себе перевиховували, боролись і вибороли свою державу, почала також себе перевиховувати. По неуспішній недавній боротьбі Українці усвідомили собі звихнення, яке вщіпили їм ворожі нації та постановили себе з нього вилікувати. Подібно як і інші нації, по усутпленню з отвертого бою пішли вони в підпілля, щоб з нього себе переорґанізувати, перевиховати і революційними виступами підготовити до здобуття української держави національною революцією".

МАТИ СЕВЕРИНА-ЧСВВ ПРО СВОЮ ПОДОРОЖ ДО АМЕРИКИ

Мати Северина ЧСВВ, про котрої приїзд до Америки „Свобода" вже доносила, була оноді в редакції „Свободи" й у розмові з редакцією подала цікаві вістки про українське народнє мистецтво. Розмова зійшла на виставу в Ґренд Сентрел Пелес у Ню Йорку.

— Яка ціль вашого приїзду в цій справі, преподобна мати? — питався представник редакції.

— Це я не вперше в Америці. Я була тут уже передтим. Підчас свого останнього побуту я часто чувала від земляків в Америці докори рідному краєви, що рідний край знає тільки брати від американських земляків, але ніколи їм нічого за це не дає. Я тоді постановила собі, що коли буду ще колись їхати до Америки, то візьму з собою якийсь дарунок заморським землякам. На мою думку, таким найкращим дарунком з мого боку будуть взірці українського народнього мистецтва. Це мистецтво пригадає старшому поколінню рідний край. Молодому поколінню в Америці покаже красу народнього мистецтва та навчить його цінити працю й культуру своїх батьків і дідів. Я хочу запізнати українську молодь в Америці з українським народнім мистецтвом і на те, щоби вона пізнала культуру українського народу та побачила, що вона не уступає культурі інших народів.

— У який спосіб думаєте це в Америці виконати?

— Я думаю зробити по Америці турне, побувати в ріжних місцевостях та влаштувати в них виставу народнього мистецтва, виголошуючи з нагоди такої вистави відповідні реферати.

— Що буде виставлене на тій виставі?

— Я привезла з собою одяги з Буковини, Поділля, Наддністрянщини, Полісся, Гуцульщини, Волині, дещо з Великої України. Маю далі тканини, вишивки.

— Бачу, що ви робите ріжницю між народніми одягами ріжних околиць України. В нас у декотрих іміґрантів в Америці є думка, що є тільки один народній одяг.

— Моя збірка буде доказом, що цей погляд неслушний. На Україні є кілька околиць, з котрих кожда має свій національний одяг. Є кілька таких типічних околичних одягів і на моїй виставі буде можна побачити ріжницю між народнім строєм Полтавщини, Богородчанщини, Заліщиччини, Городенщини, Борщівщини, Тернопільщини, Полісся, Сокальщини, Волині, Гуцульщини, Бойківщини.

— Чи це все ноша наших часів?

— Я привезла з собою теж деякі старинні річи. Я маю, наприклад, старовинний наліжник, унікат (себто одинокий у світі примірник), що має сто літ. З них глядачі можуть побачити, що наш народній стиль має стару давнину.

— Звідки взялася ця думка показувати народнє мистецтво в цей спосіб?

— Як я перше була в Америці, в 1932-гім році, то оглядала ріжні американські музеї. В мене зродилася думка: чому Американці не могли би пізнати краси нашої народньої творчости? Ця думка так довго не давала мені спокою, аж поки вона не зреалізувалася.

— Чиї це річи?

— Це частина етнографічного музею жіночої ґімназії Сестер Василіянок при вулиці Длуґоша у Львові. Цей музей ужє собі зовсім поважний. Він має коло 3,000 взорів вишивок, далі збірку кераміки, писанок, шлюбних вінків і всякого роду господарських виробів та знаряддя, музичних інструментів і таке інше.

— Звідкиж цей музей узявся?

— Я почала збирати його 6 літ тому. Я бачила, що чужинці почали визбирувати товари народньої штуки і вивозити їх до чужих музеїв, та ще й часто, помістивши їх там, не давали признання за це народови, що їх виробив. Тоді я почала збирати збірки для нашого музею.

— У яких чужих музеях є збірки нашого народнього мистецтва?

— Знаю про таку колекцію виробів українського народнього мистецтва в музею у Варшаві, в Музею в Познані, в музею в Бельґії.

— Чи музей при жіночій ґімназії ЧСВВ призначений тільки для вжитку цієї ґімназії?

— Його ціль служити передовсім потребам ґімназії, але музей улаштовує час від часу публичні вистави. Таких вистав уже було досі три. Вони тішилися великою популярністю. Приходили на них не тільки люди зі Львова, але й приїздили з провінції. Приходило багато артистів, малярів, малярок.

— Хто поносив кошти такої вистави? Чи уряд давав яку допомогу?

— Ми влаштовуємо вистави власними силами. Як треба грошей музеєви, то помагає сама інституція, далі священики, а часто учениці та їх родичі.

— Чи артисти, малярі, рисівники, цікавляться народнім мистецтвом основно настільки, щоби прямувати до створення, приміром, одної народньої ноші для міст?

— Артисти цікавляться народньою творчістю дуже щиро. Є такий рух, як ви кажете, і має мабато успіху. Він уже зробив це, що викинув штучні, ненародні ноші, які досі входили за народні, а які на ділі були в найкращому випадку тільки задоволенням театральної потреби ноші. Займаються цією справою вже не тільки відірвані одиниці, але й цілі орґанізації, як напр. „Народнє Мистецтво" у Львові. З визначних діячок згадаю хочби Олену Кульчицьку й Ірину Ґурґулу.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Клівленд, О.: Пропущено в дописі „Жіноцтво при роботі і жертвенности" уряд 14 відділу Союза Українок, до якого ввійшли: п. Проців, голова; п. Лялюк, фін. секр.; п. Красіцька, рек. секр.; п. Габіль, касієрка.

Адреси: „Жінка", Львів, Сикстуська 14. „Український Голос", 214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba, Canada.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ГЕЙСТІНҐС он ГУДСОН, Н. П. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 6, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 17 лютого, в годині 1:30 пополудні, в домі Товариськім. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ і вирівнати свої вкладки, щоб не наразитись на непорозуміння. Буде спровоздання з балю. Проситься всіх членів вписувати свої діти, а також своїх кусідів і знакомих в члени У. Н. Союза. — Стефан Мурайко, голова; Мих. Мигаль, кас.; Андрій Вовк, секр.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 90, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 17. лютого, в годині 10. рано, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Всі члени мають явитись і заплатити свої місячні вкладки, а ті, що довгують з минувшого року, мають вирівнати свою належитість, щоби не наразитися на суспенду. Проситься родичів вписувати свої діти в члени У. Н. Союза. На 1935 рік зістав вибраний уряд як слідує: Захар Волчанський, предс.; І. Чепа, кас.; І. Чепа, мол., фін. секр.; Н. Андрійчук, рек. секр.; Ю. Іваськович, І. Лупацій і М. Комарницький, контрольори; І. Надиб, ст., дозорець, хорих; Ст. Дудун, заст. предс. — І. Чепа, мол., фін. секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Ф. Ґ.

СМАЧНА СЕРНИНА

(Оповідання).

(3)

Коли пес зміркував, що його пан вже не тягне його до себе, тихенько заскімлів і пустився вперед, тягнучи за собою гаевого. Раптом скочив вперед, висмикнувши з рук гаевого ремінь. Опинився перед сернюком, що лежав там, не рухаючися.

— Гоп! гоп! — крикнув гаєвий. — Сюди, пане директоре! Тут лежить сернюк.

— Як то лежить? — відгукнувся директор. — Застрілений? Пострілений?

— Ще не знаю. Неживий!

— Не рухайте його! Нехай лежить, аж прийду і подивлюся!

Директор не сумнівався, що його випередив якийсь клусівник, та сполошений гаєвим втік і не мав часу забрати добичу.

Не знаючи, як обійти гущу, директор на силу пропихався до місця, звіки від нього ішов голос гаєвого. Ледви пропхався, та з одною штанкою, роздертою згори на долину.

Директор і гаєвий стали сернюка обертати на всі боки, щоби знайти пострілову рану. Обертали, підносили і ніякої рани, ні краплі крови не знайшли. І на землі, де сернюк лежав, не було сліду крови.

— То дивне, — сказав директор. — На петлю хіба не спіймали його, бо не загнавсь би сюди в таку гущу. Як би урвався, то ще мав би на шиї петлю.

— Як його випатрошимо, то знайдемо причину його смерти, сказав гаєвий, недовірчиво позираючи на сернюка. — Я балакав з посесором Воронкова, коли попри мою хату їхав до міста і задержався, щоби з підкови вибити камінь, який вліз в копито. Казав, що у нього появилися серни, та якісь нездорові. Одного тижня в його ревірі знайшли дві здохлі серни. Між ними мабуть якась пошесть. Сей сернюк неначе сам вишукав собі се місце, де міг би вигідно покластися і спокійно дожидати своєї останньої хвилі.

— Ґадаєте, що сей сернюк справді скінчив своєю смертю? — спитав директор.

— Ні, — відповів заперечуючи головою гаєвий, — бо нема діри від кулі, ні крови нема.

Гаєвий був тої думки, що природною смертю всякої дичини є смерть від рушниці.

— Сернюка мабуть звалила якась хороба, або він здох так, як здихає стара шкапа. Та тут затісно на те, щоби ми знайшли причину смерти. Нам треба занести його на вільніше місце, на дорогу. Собаку вже можемо пустити, бо поки він бачить сего сернюка, то його ніяка сила не нажене в кущі, щоби шукав іншої жертви.

— Будемо його тягнути? — спитав директор.

— Та як? Тут дороги, ні стежки нема. Занесу. До дороги не далеко. Ідіть туди во! Я возьму сернюка на плечі і піду за вами.

Гаєвий вхопив сернюка одною рукою за передні ноги, другою за задні. Закинув понад головою на плечі і пішов за директором, котрий розпихав вітки кущів і робив гаєвому дорогу. На дорозі гаєвий розпоров сернюка і випатрошив його.

Гаєвий добре вгадував, що сернюка повалила якась хороба. Тельбухи, взагалі все в серенині було запалене. Селезінка сильно напухла і перекровлена. Не було сумніву, що сернюка вбила якась сильно запальна хороба.

— Погано! — сказав директор. — Щож ми з ним зробимо?

— Що зробимо? Треба закопати.

— Закопати? — скрикнув директор трівожно. — Мясо виглядає цілком добре.

— Виглядає добре. Воно може й смачне. Та коли дивлюся на ті бебехи, на ту печінку, то мені недобре робиться. Хоч би мені хто дарував, хоч би доплатив, я не їв би. І собаці не дав би.

— Підеш ти?! — гукнув гаєвий, копнувши собаку, котра пхалася до печінки.

— Випатроште до решти, — радив директор. — Треба придивитися, чи на ребрах є сліди запалення. Як ні, то мясо було би ще здорове.

— Шкода заходу, — сказав гаєвий, беручися до тої роботи. — Їсти не будете. І не продасте, бо ті, що гандлюють звіриною, знають її хороби. Ви ще кару стягли би на себе.

— А хтож продавав би хору штуку!... О! Не казав я? Ребра виглядають здорові.

— Всеж таки там, де сиділа селезінка, мясо троха червоне.

— То пусте! Так є і у здорових... Небезпеки нема жадної. Лиш в тім біда, що їсти не буду, бо й мені вже... Тьфу!

— Треба би злупити шкіру. Шкода закопувати разом із стервом.

— Гм! Лишіть так, як є. Возьму до міста цілого сернюка, щоби показати його ветеринареви. Я хотів би знати, яка то хороба.

— Для ветиринаря не треба тащити до міста цілого сернюка. Досить взяти тельбухи. Чейже хороба не сидить в мясі, а в кишках, в селезінці, в печінці...

— То гадаєте, що в мясі справді нема хороби? Що воно здорове?? Лікарі кажуть, що й хоре мясо, як зварити, не шкодить.

— Може й справді не пошкодить. Та щоби зїсти його, треба би не знати, що воно з хорого звіряти. Я мяса сего сернюка не взяв би до рота й за десять ґульденів!

— І я не взяв би, — доповів директор. — Шкода, що сернюк такий гарний.

— Шкода! Ходім! Я возьму лопату і прийду сюди закопати його. Вперед злуплю шкіру.

— Чи ти не хочеш обдурити мене? — погадав директор. — Може ти хочеш сернюка омерзити мені, щоби я його лишив тобі. Як я відійду, то ти не закопаєш його, а возьмеш собі і будеш з мене сміятися, халасуючи.

— Я таки возьму його до міста, щоби показати ветеринареви, — сказав директор рішучо. — Возьму разом з селезінкою. Ось тут в торбі маю ґазету. Загорніть селезінку в папір. Добре закутайте, щоби мені торби не замастила. Вперед закутайте в траву, потому в папір.

Гаєвий зробив так, як директор сказав йому. Випатрошений сернюк вже лекший був. Гаєвий не закинув його на плечі, щоби не замаститися кровю. Звязав докупи всі ноги, взяв його на палицю і поніс до себе. Запряг до візка одного коня і відвіз директора разом з сернюком до міста.

— Ви нікому не кажіть, що сернюк був хорий, — сказав директор гаєвому, всуваючи в його руку ґульдена. — І в вашім інтересі, щоби ніхто не знав сего. Гандлярі дичиною використали би сей один випадок хороби і обнизили би ціну за дичину з нашого ревіру. Полювання вже й так не виплачується через його великі кошти. Хоч небагато, та всеж таки і ви маєте деяку користь з тих польовань. Як вони стануть ще менше виплачуватися, то й ви менше заробите.

— А деж би я таке розголошував! — впевняв гаєвий. — Якж не птиця, що власне гніздо каляє!

Коли гаєвий відїхав, директор вийняв з торби закутану в траву і в папір селезінку. Йому ані не снилося йти до ветеринаря. Він думав:

— Нащо ветеринареви знати, яка то хороба десяткує серни?! Чи він піде виловлювати недужі серни і лікувати їх? Що мені прийде з того, як від ветеринаря почую латинську, або грецьку назву хороби?

Не розгортаючи паперу, у який була закутана селезінка, директор вийшов з нею і з ножем до садку при школі, вигорпав ямку і селезінку закопав. Коли вже спекався головного свідка хороби, витягнув сернюка на подвіря, приніс ведро води і став його полокати в середині, щоби, як лиш можна, сполокати сліди хороби.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЙОНГСТАВН, О.

Ювилей Союзової родини.

В нашій громаді відбулося гарне свято. Ото святкували наші чесні громадяни і Союзовці, Ілія і Марія Сухі, 25-ліття свого подружа. Громадянки Кучманич і Тхорик занялися влаштуванням того свята, яке відбулося в Литовській Галі й на яке прибуло коло 300 осіб. Старостою був гром. Д. Ткачик. Він то при вечері розповів про примірне життя ювилятів і їхню родину: 8 дочок і двох синів. І вся родина в У. Н. Союзі! Чи не честь таким батькам? І чи не честь таким дітям, що мають таких батьків?

Гром. Іван Павловський виснив значіння цього ювилею. Він представив працю ювилятів для громади і нашого народу. Він згадав за те, що гром. Сухий дав тому 23 роки почин до заснування відділу У. Н. Союза, в якім стоїть ціла його родина і де він є секретарем. Це відділ 230 У. Н. Союза. Це є добрий приклад для всіх інших громадян, як треба поступати і дбати про українську справу і свої рідні інституції. Гром. Павловський згадав потім про положення нашого народу на рідних землях та про ту боротьбу, яку там веде наш народ з ворогами, змагаючи до волі. Він теж звернув увагу на те, щоби при гостині не забути і за допомогу визвольній боротьбі.

Гром. Юрій Присташ представив зі свого боку народню працю ювилята. Потім присутні відспівали ювилятам грімке „многая літа". Додам, що гром. Присташ звернув ще увагу на те, що ювиляти дуже гарно виховали свої діти. От найстарша їх донечка вже скінчила школи і є вчителькою та дістала посаду таки в нашій громаді.

Зібрано на край $15.75 і вислано до Обєднання, а то $10 на визвольну боротьбу, а $5.75 на Рідну Школу в краю.

Зложили: ювиляти $5; по $1: Ю. Присташ, Й. Білик, Й. Шульц; по 50 ц.: М. Романиця, М. Бурка, М. Заяць, І. Мигаль, С. Мош, А. Семаль, І. Павловський, М. Вітишин, Я. Ярош, А. Кучманич; по 25 ц.: Н. Лошак, В. Зубаль, Іван Гнатишак, Ю. Олійник, Й. Бадовський, І. Брац, І. Дубас, М. Набережний, І. Шевчишин, К. Павлишин, С. Сиктор.

Жертводавець.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член від. 239 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $20, котрі стали мені великою поміччю у моїм тяжкім положенню. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Кирило Дацків,
Филаделфія, Па.

НЕЗВИЧАЙНА БРИЛА ЗОЛОТА.

З Багії прислали до скарбової палати в Ріо де Жанейро брилу золота, що важить 817 ґрамів. Цю незвичайну брилу мають передати до Національного Музею.

МОРСЬКЕ РОЗЗБРОЄННЯ

Сухопутне і морське роззброєння світа — це тепер найважніша тема всіх міжнародніх балачок. Про банкротство сухопутнього розброєння не приходиться вже писати, бо це загально звісна справа. Балачки про те роззброєння перемінилася в торги над озброєнням. Та куди цікавішою є справа морського роззброєння, яка властиво надає тон усьому. В балачках тих не багато контрагентів, але зате вони дуже міцні. Це Америка, Анґлія і Японія. Всі інші другорядні.

В 1934 році відбувалися вступні балачки до конференції морського розброєння, в 1935 році. Пущено було в рух віповідну пропаґанду, яка хотіла переконати світ, що в усьому нещасті винна Японія, яка домагається рівноправности на морі. Анґлія признає Америці рівноправність, але Америка за жадну ціну не хоче бачити Японії, рівноправної на морях. Такий є фактичний стан тих балачок. Всежтаки вони виянили все те, чого хоче кождий з контрагентів.

На щож властиво годяться, а що ще стоїть на перешкоді роззброєнню?

Анґлія й Америка годяться усунути підводні лодки. Італія також не має нічого проти того. І Японія годиться на те, але під умовою, що буде усунене також і морське летунство як зброя. Всі признають, що обовязково треба задержати в складі фльоти лінійні кораблі, малі кружляки та контрторпедовці. Спірною точкою є фактично лише їх величина і калібер гармат. Анґлія обстоює тонаж 25 тисяч тон і 30.5 см. гармати. Американці взагалі не подають тонажу і обстоюють необережність, але зате годиться на 35.6 цм. гармати. Такі гармати відповідають тонажеви 30 тисяч тон. Американці потребують великих кораблів тому, що в них є на морях мало укріплених морських пристаней. Їх кораблі мусять бути далекоходні і з великим запасом палива.

Щодо малих кружляків, то Анґлія обстоює тонаж 7,500, а це тому, що їй треба мати багато менших кораблів для охорони торговлі в часі війни. Розраховують приблизно на 70 кружляків. Американці зате обстоюють малі кружляки 10 тисяч тон з вище наведених причин. Америці признано такі малі кружляки, а в заміну за те Америка погодилась би на те, щоб Анґлія заповнила свою проґалину у великих кораблях малими.

Найскорше всі погодились на задержання контрторпедовців. Щождо підводних лодок, то Анґлія хоче вдержати малі підводні лодки, які булиб здатні лише до охорони побережжя, а Америка й Японія хочуть мати великі і боєздатні.

Якіж тепер є протилежности?

Америка твердить, що Японії вистане фльота другоклясна, цебто у відношенні 5:5:3, де 5 і 5 є Анґлія й Америка, а 3 Японія. Щоб показати добру волю, Американці запропонували загальне зменшення зброєння на 20%, алеж знову відношення має остатись тесаме. Рівночасно Американці загрозили, що коли не дійде до роззброєння, то Американці на кожді два японські великі кораблі побудують собі 3 великі. Японія визов цей приняла мовчки, а лише заявила, що вона задоволена тепер з такого стану фльоти, який має і буде зброїтись лише в потребі. Ось це є ґордійський узол усього морського роззброєння.

Також є в незгоді Італія і Франція. Франція хоче перевести принцип стандарду двох сил, цебто, щоб її фльота була все рівна фльоті німецькій і італійській разом. Це стара анґлійська система. Франція під ніякою умовиною не хоче зректися підводних лодок і морського летунства. Рівночасно вона будує нові кораблі (26,500 тон), а Італія відповідає їй будовою лінійного корабля 35 тисяч тон.

В цілости справа стоїть так:

1) Америка признає рівноправність лиш Анґлії, хоч анґлійська адміраліція не ласкаво дивиться на американські зброєння, бо Анґлія мусить у тому випадку підрівнюватись до Америки.

2) Анґлія хоче роззброїтись, але в неї журба за її торговлю, а Франція зброїться до такої торговельної війни.

3) Японія боїться небезпеки з повітря і тому робить усе можливе, щоб довести до повітряного роззброєння. Тимчасом вона опирається американському домаганню мати лише другоклясну фльоту.

4) Франція приготовляється до моменту, коли прийде до зудару Японії, Америки й Анґлії, щоб у тому випадку заняти важні ключеві позиції на морях для себе.

5) Франція хоче мати геґемонію не лише в Европі, але й на Середземному морю, чому противиться Італія.

Виглядів на остаточне морське роззброєння нема. 1935 рік буде в цьому рішаючим.

(УП, Лондон).

РАДІОАБОНЕНТИ У ПОЛЬЩІ.

На основі провізоричних обчислень число радіоабонентів у Польщі було 1-го січня ц. р. 374,000. Від 1-го серпня м. р. зросло те число на 80,000 осіб.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПІДПИРАЙМО СИТИЗЕНСЬКІ КЛЮБИ.

Ніде правди діти, а наше старше покоління таки не доцінює ваги горожанських клюбів. Якщо ті клюби засновує молодь, то ще можна з тим витримати, але як старші, що приїхали з краю, тими справами займаються, то багато людей тільки похитують з дива головами. І тому саме під політичним оглядом ми і в Америці позаду інших народів, менших від нас, але меткіших. Якщо ми не маємо своїх людей на ріжних важніших становищах, то не нарікаймо на нікого, а вдармося в груди і скажім собі, що тут теж і наша вина. Як інші славянські народи мають своїх людей у поліції, на почті, по судах чи інших міських установах, то тому, що вони хитріші. Вони вміють розбудовувати політичну силу, а потім, опираючись на неї, вміють висувати своїх людей на ріжні становища. В першу чергу збудувати силу. А потім можна вже її використати. Тому не легковажмо собі інституції наших горожанських клюбів. Горнімся до них і підпираймо їх, бо при їх помочі зможемо зробити багато добра як для наших людей в Америці так і для загальної української справи.

М. Костів,
Елизабет, Н. Дж.

Ол. Луговий.

ЖЕРТВЕННІСТЬ „ТЕЖ УКРАЇНЦІВ".

Сидять собі „теж-Вкраїнці",
„Гомбру" попивають,
Другу, пяту, вже й десяту
Фляшину кінчають…

Тай говорять: „Ми Вкраїнці,
Вкраїнцями звемось,
Завоюєм Москву й Польщу,
Як лиш завізьмемось"…

„Ще не вмерла" заспівали…
Шасть… збирач до хати:
„Помагай вам Бог, панове!
Чи змоглиб щось дати?…

„Інваліди, Рідна Школа,
Вязні політичні,
Вдови, сироти поляглих.
Ось листи дотичні"…

„Дуже шкода, пане брате,
Не маємо дрібних…
Певно, треба помагати…
Не чужіж це — рідні…

„Та не маєм де зміняти
Хоч долярів пятку…
Ось дивися! Сам же бачиш…
Не дамож десятку"…

Червоніє, — пішов збирач,
Сумно щось міркує…
„Теж-Вкраїнці" попивають
Й поважно толкують:

„Жертвуй йому… От жеброта,
Не хоче робити,
Й волочиться скрізь по хатах,
Щоб людей дурити".

В одному шотляндському місті дирекція трамваїв обнизила ціну білетів за переїзд з півтора пенса на один. Зроблено це тому, щоби більше людей їздили трамваями.

На другий день у місті малощо не вибухла революція.

— Як вони сміли розпоряджатися чужими грішми! — обурювалися мешканці. — Давніше як ми ходили пішки, заощаджували півтора пенса Сьогодні заощаджуємо тільки одного. Дирекція забирає нам наші ощадности!

ЗАВАЛИЛАСЯ ТРИБУНА З СОЛТИСАМИ.

В Бохні (недалеко Кракова) завалилася трибуна з 27-ма солтисами, що прибули до Бохні, щоб зложити присягу.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

UKRAINIAN AFFAIRS IN AMERICA

STAPLETON CHOIR ELECTION

The Ukrainian Choir of Stapleton was reorganized on February 5, 1935. A lively and interesting discussion took place during which a play was chosen and the principal parts were assigned. Any new members are cordially invited to attend. Meetings will be held each Thursday evening at eight o'clock at the Ukrainian National Home, 35 Warren Street, Stapleton S. I., N. Y.

The new officers who were elected are as follows: Mr. Anthony Krywy, Pres., Mr. Wiliam Behley, Sec., Mrs. Sophie Slobodian, Treas., Miss Eunice Geba and Miss Anne Karpew, Comptrollers.

EUNICE GEBA, Publ. Mgr.

BUFFALO UKRAINIANS AT DANCE OF NATIONS

On December 14th, 1934, The Buffalo Times' (a newspaper) sponsored a Dance of the Nations charity festival which was held in the Elmwood Music Hall in Buffalo, N. Y.

The Buffalo Ukrainians were represented by the dancers' group from St. Mary's Church, 448 Elk Street. The group presented the colorful native dances characteristic of their country. The dances, which were under the direction of Mr. John Goot, were announced by Mr. Alexander Kowal, chairman of the committee representing the Ukrainians.

Besides the Ukrainian group there were about ten other nationalities represented. Four hundred artists took part in this festival of folk songs and dances. Among the audience were some rather prominent people, who greatly admired the Ukrainian costumes and dances.

The dancing group was composed of Mr. John Goot, Mary Dumanska, Walter Sheremeta, Mildred Tymki, Frank Smigelsky, Helen Tymki, Peter Makohon, Helen Kowal, Theodore Kowal, Anna Burnicka, Eugene Prystawsky, and Victoria Lensky. The music was sponsored by Mr. Paul Kinal and Stephen Bodnar.

Miss VICTORIA LENSKY, Buffalo, N. Y.

YOUTH MEETINGS HELD IN UKRAINIAN

The Y. U. N. in Cleveland, Ohio is not standing still as some people think. The members are always doing something to keep the people, as well as the parents of the members interested in it.

Since the meetings have been held in Ukrainian, the Ukrainian population in our fair city has been doing their utmost to help us in our work. The members parents have heard that their children speak their native tongue, and rejoice in the fact that at last an organization has been found that can interest their children to speak the tongue of their fore-fathers, and not be ashamed of it.

Although it is late in the basketball season, a game is to be arranged between the Hamtramck, Michigan branch and the Cleveland branch. We hope that this will be the beginning of a league between Y. U. N. branches throughout the United States, and possibly Canada. In this way we can be closer together and understand each other better.

MICHAEL STRAP.

NEW YORK CITY

First Military Festival

The National Guardsmen of Ukrainian Descent entertained at their First Military Festival held January 12, 1935, several officers of the National Guard and the Cavalry Reserves. The Captains Neger and Marchesseli and the Lieuts. Gibbons and Murray of the 212th C. A. Anti-Aircraft Regiment of the New York National Guard were among those present.

They are the commanding officers of the Ukrainian men in the 212th. Lts. Elliott and Sapora, of the 304th Cavalry Reserves, made their initial appearance among Ukrainians and to take their word for it, they could not have had a better time anywhere. Lt. Wohlfeld of the 303rd Cavalry Reserve who has been quite a bit with us lately, had the best time of his association with the Ukrainians.

After the trooping of the colors, Corporal John Kosbin of the 212th, Commander of the N.G.U.D. introduced the speakers. Stephen J. Jarema, our foremost attorney, gave a brief address and stated that there was no doubt in his mind that the Ukrainian people need a military representation. Pfc. Eugene Draginda of the 212th then spoke in Ukrainian, asking for the support of the elders as well as the youth. Mr. Peter Rymer of the Ukrainian Hetman Org. of N. Y. also spoke in Ukrainian. Corporal Kosbin then ended the talks by making a call to the young Ukrainian men to join the Guard, so that our ambition of a "Ukrainian Company" in one of the local regiments could materialize.

Pvt. Stephen Atamanec and two of his friends from Jersey City did the Cossack Dance, in costume, which was topped off by an impromtu dance given by a visiting Regular Army sergeant. The group was warmly greeted.

The various uniforms added color to the affair. The American Legion as well as the V. F. W. were represented, but the Army khaki was prominent everywhere. All in all the popular sentiment was with us and the general feeling is that we made a noble start in advancing the Ukrainian cause here in America. With increased momentum our work progresses with the hope of greater support from all true Ukrainians.

WILLIAM HUCHKO, Adjutant.

BUFFALO BALL

The Ukrainian-American hall, Buffalo, N. Y., climaxed Thursday night the annual mid-Winter social of St. John's Ukrainian Church. Guests were present from this city, Niagara Falls, Tonowandas, Welland, St. Catherines, and Hamilton, Ontario.

A sparkling program of entertainment was presented late in the evening. Prominent Ukrainians were present.

Songs, solo dances, instrument selections and specialty stunts were on the program. Featured on the program was Duke Stevenson, a professional magician, who has won the acclaim of Buffalo audiences on numerous occasions.

Incidentally, I wish to introduce you to this young man (20) who calls himself Duke Stevenson. He is the one whose column "I Didn't Know" has appeared several times in the Ukrainian Weekly. To tell you the truth, I have corresponded with Stevenson (as he calls himself) for over a year and didn't know who he was really. All I knew was that his column caused considerable comment among the members of our Ukrainian Sodality. I have been informed that he has tried for the past several months to start a Den in and round his vicinity, but has found the road difficult. So take notice, you young Ukrainians living nearby. Ask him (Stephen Bakalik — real name) to "'come up sometime' and we'll do magic. You bring the magic!" Well, so much for that.

EVELINE HERDON.

THE SPORT WHIRL

HAMTRAMCK TRIUMPHS OVER ROSSFORD

On Feb. 4, 1935 the Young Ukrainian Nationalists had the pleasure of being host to the Ukrainian Youth Club of Rossford.

Y.U.N. easily won the game by a score of 37-28. The score at the half was 23-10 in favor of Y.U.N. and the lead was not relinquished during the rest of the game.

Paul Wojtyshyn and Emil Zablocky were high scores for Y.U.N. with 15 and 8 points respectively, while Kostek led for the Y.U.C. with 9 points and Bobak, Lisk, and Andryk scored 4 points apiece.

The Y.U.C. promised a return game as soon as one could possibly be arranged.

Any Class "B" or light Class "A" team within a 300 mile radius of Detroit that would desire to engage in home to home games please write to the below address.

We will travel at our own expense and expect the opposite team to do likewise.

WILLIAM CHOLEWKA,
3083 Hanley Street
Hamtramck, Mich.

TWELVE STRAIGHT WINS FOR COSSACKS

The high scoring Ukrainian Cossacks of Ozone Park, N. Y. travelled to Washington Heights, N. Y. and humbled the Grace M. E. Church hoopsters by a one sided score of 57 to 29. The Grace M. E. team was handed it's initial defeat of the season by the Ukrainian Cossacks who were on a rampage that evening. The Grace M. E. team had amassed a record of ten consecutive victories before they met the Ukrainian Cossacks. The trip had no effect on the Cossacks for they amassed their second greatest number of points in a single game. The greatest number of points that the Cossacks have scored in a single game is the 76 tallies that the team scored against the Wekonka A. C. of Ozone Park. The score of that game was 76 to 14 in the Cossacks' favor. By defeated the Grace M. E. team, the Ukrainian Cossacks extended their record to twelve consecutive victories.

The Grace M. E. squad took the lead in the earlier moments of the game. At the end of the first period, the Grace M. E. team commanded a 6 to 4 lead over the Ukrainian Cossacks. The Cossacks spurted in the second period to take the half time lead of 18 to 13 over the Grace M. E. team. During the intermission period, the Cossacks discussed a few matters that had to be attended to. When for the second half of the game, the Cossacks came on the court they were a changed team. The Cossacks slightly increased their lead in the third period by scoring 14 points to bring the score up to 32 to 25. The Cossacks completely dominated the last period of the game by scoring 25 points against 4 points for the Grace M. E. team. The Cossacks employed a 'three man pivot to a good advantage in the last period

The scoring honors were shared by the following three players: Pete Bilski, 18 points; Tony Parpan, 17 points; Johnny Parpan, 12 points. The Grace M. E. team employed two complete squads in an attempt to stem the Cossacks' tide. The Cossacks only found need for five men to complete a full game of basketball. Allie Charny, the Ukrainian Cossacks' President, was unable to make his initial appearance in the court due to an injured leg. Allie was sorely vexed that he was unable to play for he wanted to show the Grace M. E. team how a Richmond Hill High School trackster plays the game of basketball. Bill Shepherd was the high man for the Grace M. E. team with 8 points to his credit.

The Ukrainian Cossacks now have a record of twelve victories and no defeats to their credit. They have scored a total of 415 points against 188 for their opponents. Good teamwork and hard playing are the secrets of the Ukrainian Cossacks success.

NICHOLAS SAWKA,
Mgr. Ukrainian Cossacks
Basketball Team.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Коляда на визвольну боротьбу.

Коляду зложили по $1: Укр. Горож. Клюб, Д. Костів, М. Снігур, Г. Туркевич, М. Вавро, С. Бендерський; по 50 ц.: В. Проконяк, С. Вага, С. Козуб, С. Бурак, К. Клим, Й. Зарний, Н. Трач, І. Каменюк, С. Костів, В. Саврон, М. Качмарик, К. Рибак, М. Гусак, Р. Вознічак, К. Вознічак, Г. Парценалюк, С. Шмокалюк, І. Лущак, Л. Залецький, М. Дембіцький, Д. Матвійчук; по 25 ц.: А. Кулник, П. Мацко, Д. Оринич, А. Гайдук, Т. Велич, Т. Шута, В. Патала, Т. Конук, М. Пиндус, А. Меців, М. Атанас, П. Гриник, Й. Заставний, А. Фішер, І. Богдан, Я. Фішер. — Зібрано з Іст Сиракюз $2.75. — Разом $23.25, які вислано через Обєднання на призначену ціль.

І. Каменюк, секр.

1935 РІК Є ЮВИЛЕЙНИМ РОКОМ МУЗЕЮ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ.

В цім році українське громадянство збудує для Музею власний Український Дім у Празі. Своє десятьліття в 1935 р. Музей відсвяткує у власному Музейному Домі.

Дайте й Ви свою цеглину!

Пішліть скоріше Вашу жертву!

Зробіть збірку у Вашому Товаристві! Не відкладайте!

Жертвуйте всі, хто скільки може!

Пожертви посилати до Обєднання або на адресу директора Музею, проф. Антоновича:

Prof. D. ANTONOVYC,
Praha-Nusle 245, Czechoslavakia

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН.

(191)

Наступного ранку, коли Тарзан вертався з ловів до хати, він побачив дівчину й англійського летуна, як вони верталися від ріки. Як ішли полянoю, вони його не бачили, але його соколине око добре їх стерегло. І не знали вони теж, що з ліса їх стерегла ще одна пара очей.

І не бачив теж Тарзан цього повзучого сотворіння. Але він знав, що воно там є, та що воно задумує робити. Одно порушення одинокої гилячки сказало йому це. Легкий вітер, що дув з того боку, доніс до його ніздрів запах пантери Шіти.

Пантера ждала, поки пара наближиться до неї. Тарзан крикнув до них, щоби вони задержалися. Здивовані, вони обернулися в сторону, з котрої приходив його голос, і побачили, як він побіг до них.

„Ходіть поволи до мене!" — він кричав. „Як будете бігти, Шіта кинеться за вами!" Вони послухали, здивовані, що могло статися. „Що це таке Шіта?" — питався Роджер. На їх запит, замість відповіди, Тарзан кинув тіло цапа на землю та ще скорше підбіг до них, з очима, вдивленими кудись поза них.